

» εὔρου μιά δεύτερη· τέτοιο εἶναι τὸ ἀποτέλεσμα
» τοῦ δεσποτισμοῦ, τὸ ὁποῖο εἰς ταῖς τέχνας καὶ
εἰς τὰ πνεύματα ἐπιφέρει.»

(Ἔπεται τὸ τέλος).

ΑΝΤ. ΜΗΛΙΑΡΑΚΗΣ

Η ΜΙΚΡΑ ΧΑΝΟΥΜΙΣΣΑ

Ἵδοιοπορικὴ ἀνάμνησις.

[Συνέχεια καὶ τέλος ἴδε προηγούμε. φύλλον.]

Γ'.

Ἀνῆλθον ἐκ νέου ἐπὶ τοῦ καταστρώματος
μετὰ τινὰς ὥρας ἵνα θαυμάσω τὸν Λευκάταν.
Τὸ περίφημον ἀκρωτήριο εἶνε βράχος λευκὸς
ὡς τὸ ὄνομά του, ὑψηλὸς καὶ ἀπόκρημνος ἀπ'
ἐνός, ἐνῶ ἀπ' ἐτέρου βαθμηδὸν ταπεινούμενος
καὶ εἰς τὸ πέλαγος προβάλλων λούει ἀπὸ αἰῶνων
τὰ τραχέα αὐτοῦ νῶτα διὰ τῶν ἀργυρῶν ἀφρῶν
τῆς θαλάσσης.

Ἄν ἄλλαι βραχώδεις ἀκταὶ καὶ σκόπελοι καὶ
ὑφαλοὶ μείζονα τρόμον ἐμπνέωσιν, ὡς ἐκ τοῦ
ἀριθμοῦ τῶν ναυαγίων, ὧν ἐγένοντο αἴτιοι, ἀλλ'
οὐδεμία ἄλλη ἄκρα ἐλληνικῆς γῆς ἀριθμεῖ τόσα
θύματα ἐκ ναυαγίων τῆς ξηρᾶς, ναυαγίων ὑπερ-
τάτου καὶ ἀποννησθέντος ἔρωτος, ὅσα τὸ ἱερόν
θυσιαστήριον τῆς Σαπφούς.

Ναί, ἡ Σαπφὴ τὸ ἐνεκαίνισεν, ἀλλὰ καὶ ἐκτὸς
αὐτῆς πόσοι ἀτυχεῖς ἔρασται δὲν προσῆλθον
ἐκεῖ ὡς εἰς προσκύνημα καὶ χαιρετίζοντες τὸν
κόσμον καὶ τὴν ζωὴν ἀπὸ τῆς ὑψίστης κορυφῆς,
δὲν ἐρίφθησαν εἰς τὴν ἄβυσσον καταπνίγοντες
τὰς φλόγας τοῦ ἰδίου πάθους ἐν τῷ ὑγρῷ τάφῳ
τῆς περιπαθεστέρας τῶν γυναικῶν!...

Ἐν τῇ θερμῇ καὶ ἡρέμῳ ταύτῃ ὥρᾳ τῆς
θερινῆς μεσημβρίας, ἔρημος καὶ βωδός, ἀπαυ-
γάζων ὅλος ὑπὸ τὰς δαψιλεῖς ἀκτῖνας τοῦ ἡλίου,
ὁ Λευκάτας ὀρθοῦται ἐκεῖ μονόλιθος ὡς γιγάντειον
καὶ αἰώνιον μνημεῖον τοῦ ἀληθοῦς ἔρωτος. Καὶ
μόνον κατὰ τρικυμιώδεις καὶ σκοτεινὰς νύκτας
τοῦ χειμῶνος ὁ ἄνεμος μαστιγῶν τοὺς βράχους θ'
ἀφυπνίζει ἴσως τοὺς στεναγμοὺς τῶν ἀπ' αἰῶνος
τεθαμμένων θυμάτων τῆς Ἀγάπης, καὶ ἡ θάλασσα
σπαράσσει τὰ ἴδια στέρνα ἐπὶ τῶν κο-
περῶν βράχων θ' ἀντιλαλῇ τοὺς τελευταίους
φθόγγους τῆς θείας λύρας τῆς Σαπφούς!...

Ἐνῶ ἰστάμενος παρὰ τὸν τροχὸν τοῦ πηδαλίου
προσῆλθον τὰς διόπτρας ἐπὶ τῆς κορυφῆς τῆς
ἄκρας ἀναζητῶν εἰς μάτην τὰ ἐπ' αὐτῆς ἀπο-
μένοντα ἔτι ἴχνη οἰκοδομῆς, τὰ ὑποτιθέμενα ὡς
ἐρείπια τοῦ ναοῦ τοῦ Ἀπόλλωνος, ὁ ὀθωμανὸς
Βένης ἐγερθεὶς ἐκ τῆς θέσεώς του μ' ἐπλησίασεν
ἵνα μ' ἐρωτήσῃ τί βλέπω μετὰ τόσῃς προσοχῆς
ἐκεῖ ἐπὶ τοῦ ἐρήμου βράχου.

Ὅταν δὲ εἶπον πρὸς αὐτὸν εἰς δύο λόγους τὴν
αἰτίαν, δι' ἣν τὸ ἀκρωτήριο κατέστη διάσημον,

εἰκίνησε τὴν κεφαλὴν οἰκτεῖρων καὶ ἐλεεινολογῶν :

— Αἶ, πάει καλά· ἡ Σαπφὴ αὐτῇ, πῶς
τὴν εἶπες, ἦτον γυναῖκα λιγύμουαλη· πῆγε
κ' ἐγκρεμίσθηκε ἀπὸ 'κεῖ. Ἄπορεῖ δὲ καὶ νὰ
ξεγλύστρησε χωρὶς νὰ τὸ θέλῃ. Μὰ οἱ ἄλλοι, οἱ
ἄνδρες; χαθῆκαν οἱ ἔμμορφαις γυναῖκες ἀπ' τὸν
κόσμον καὶ πῆγαιναν κ' ἐπεφταν καὶ σπούσαν τὰ
κόκκαλά τους ἀπὸ 'κεῖ ἴπάνω γιὰ χάρι μιανῆς
ἄπιστης; Φτοῦ! καὶ προσθεῖς τουρκικὴν τινα
βλασφημίαν ἐπανῆλθεν ὀργίλως εἰς τὴν θέσιν καὶ
ἐλέησεν ἀνέτους νέον ποτήριον ῥακῆς.

— Ἀμηνῆ, δὲ μοῦ δίνεις τὸ κιάλι νὰν τὸ ἰδῶ
κ' ἐγὼ 'σὺν ἔλαχε νὰ ἔξαναπεράσω ἀπὸ δ' ὄθωνες!..

Τὴν αἴτησιν ταύτην μοὶ ἀπέτεινε προσηνέ-
στατα γέρων, πιθανῶς ἀρχαῖος ναύτης, τηρῶν
εὐδιάκριτα τὰ τρία συστατικὰ παντός Ὑδραίου
πολίτου, πλατεῖαν θαλασσόχρον βράκκαν, ὀρθὸν
φέσιον καὶ προφορὰν ὑγρὰν καὶ συρτήν. Τῷ
ἔδωκα τὰς διόπτρας ἐρωτῶν ἅμα τί ἦτο ἐκεῖνο, τὸ
ὁποῖον ἐπεθύμει νὰ ἰδῇ.

— Ἀμηνῆ, νὰ! τὸν κάβο ἐδῶ, τὸ Πήδημα
τῆς Κεραῆς, ποῦ λένε.

Ἐξεπλάγην. Λοιπὸν ἡ παράδοσις καὶ ἐδῶ διε-
τήρησε τὸ ὄνομα τοῦ τόπου; Δυστυχῶς ὁ
Ὑδραῖος δὲν ἐγνώριζε τίποτε περισσότερον, οὐδὲ
τὸν λόγον, δι' ὃν ἀπεδίδετο ὑπὸ τοῦ λαοῦ τὸ
ὄνομα τοῦτο.

Καὶ ἡ Ὄθωμανίς;...

Ἀπασχοληθεὶς ἐκ τῶν ἀρχαιολογικῶν ἐρευνῶν
ἐλθσμένησα σχεδὸν τὴν μικρὰν Χανουμισσαν,
ἀλλὰ καὶ ὅταν τὴν ἐνεθυμήθην καὶ ἔστρεψα πρὸς
αὐτὴν τὸ βλέμμα μὲ τὴν ἐλπίδα γ' ἀντικρύσω
πάλιν τὸ φωτεινὸν ζεῦγος τῶν ὀφθαλμῶν τῆς,
συνήντησα φεῦ! ἀντ' αὐτῶν τὴν ἐρυθρὰν θολω-
τὴν σκέπην τοῦ ἀλεξήλιου, ἥτις τὴν ἐκάλυπτεν
εἰς ὀλοκλήρου.

Κατῆλθον πάλιν εἰς τὴν αἴθουσαν καὶ ἀπεκοι-
μήθην ἐπὶ τινος ἀνακλίντρον, μεθυόμενος σχεδὸν
καθ' ὕπνον ὑπὸ παραδοξοτάτου ὀνείρου, καθ' ὃ
ἐρρόφον ἐπανελημμένα ποτήρια ῥακῆς πληρού-
μενα οὐχὶ ἐκ τῆς φιάλης τοῦ τουρκαλθανοῦ,
ἀλλ' ἐξ αὐτῶν τῶν ὀφθαλμῶν τῆς χαριτωμένης
κόρης του.

Δ'

Τὸ ἀτμόπλοιο ἠγκυροβόλει ἐν τῷ λιμένι τῆς
Ἰθάκης, ἐν ᾧ ἔμελλε καὶ νὰ διανυκτερεύσῃ. Ἡ
ἀπ' αὐτοῦ θεα τοῦ κανονικῶς στρογγύλου λιμένος
ὁμοιάζοντος μᾶλλον δεξαμενὴν κήπου, ἡ ἄποψις
τῆς λευκῆς πόλεως καὶ τῶν χλοερῶν κλιτύων τῶν
βουνῶν πέριξ, ἀποτελοῦσι σύνολον ὁμαλώτατον,
συμμετρικόν, πλήρες ἀρμονίας, ὅπερ καλύπτει
ὡς διὰ πέπλου διαφανοῦς, σκιαυγεία τις καὶ σιω-
πηλὴ ἀκίνησις, συνήθης μετὰ τὴν ὥραν τῆς δύ-
σεως τοῦ ἡλίου. Νομίζετε ὅτι ἡ φύσις, δρῶσα δι'
ὄλων αὐτῆς τῶν δυνάμεων κατὰ τὴν διάρκειαν

τῆς ἡμέρας, ἀπέκαμεν ἤδη καὶ κλίνει μελαγχολῶσα ἐν ἀναπαυθῇ.

Ἐπανῆλθον πρὸ μικροῦ ἐκ τοῦ περιπάτου μου ἀνά τὰς ὁδοὺς τῆς Ἰθάκης καὶ ἐγευματίσα ἐξαίρετα μεταξὺ οὐρανοῦ καὶ πόντου, δηλαδή ἐπὶ τῆς γεφύρας τοῦ πλοίου μετὰ τοῦ πλοίαρχου καὶ τῶν εὐαρίθμων ἐπιβατῶν.

Αἱ ἐκ τῆς θεάς τῆς πόλεως ἐντυπώσεις μου εἶνε μηδαμιναί. Ὅλαί αἱ πόλεις τῆς Ἑλλάδος ἐκ πρώτης ὄψεως εἶνε αἱ αὐταί. Ἄς σημειώσω τοῦτο τὸ προσὸν πρὸς τιμὴν τῆς Ἰθάκης ὑπερέχει πολλῶν μεγαλωνύμων ἐλληνικῶν πόλεων κατὰ τὴν καθαριότητα καὶ εὐπρέπειαν.

Ἐκάπνιζον τὸ σιγάρον μου ὑπὸ τὸ λαμπρὸν φῶς πανσελήνου καθήμενος παρὰ τὴν πρύμνην. Ἐβλεπον κύκλῳ ὅλην ἐκείνην τὴν θάλασσαν ἀποστίλλουσαν ὑπὸ τὸ φέγγος τῆς σελήνης ὡς νὰ ἦτο ἄργυρος ἀναελευμένος....

Ἰσχυρὸς βόγγος ὡς μελωδία εὐθυαίλου μὲ ἀπέσπασεν ἐκ τῆς ὀρυκτολογικῆς ταύτης μελέτης. Ὁ τουρκαλθωνὸς ἀποκαμών, ποτισθεὶς δὲ καὶ ἀφθόνως ὑπὸ τοῦ οἴνοπνεύματος, ἔκλινε νυσταλέων τὴν κεφαλὴν καὶ ἐκοιμήθη ἐπάνω του.

Ἡ μικρὰ Χανούμισσα ἀκίνητος μέχρι τοῦδε ὡς ν' ἀπελιθώθη ἐπὶ τοῦ σκίμποδος, ἀνεκινήθη αἰφνης καὶ ἔστρεψε τὴν κεφαλὴν ἀνησυχούσα διὰ τὸν ὑπὸ τοῦ πατρὸς τῆς προξενούμενον θόρυβον. Ὁρθώσασα δ' εἶτα τὸν τράχηλον μετ' ἀπεριγράπτου μεγαλείου καὶ χάριτος προσήλωσε τὸ βλέμμα εἰς τὴν σελήνην.

Ἡ περιέργεια ἤρχιζε ν' ἀναρριτίζεται πάλιν ἐν ἐμοί. Μόνον δύο ὀφθαλμοὺς ἐγνώρισα τόσον λαμπροὺς ὑπὸ τὸ φῶς πανσελήνου. Ποία ἦτο λοιπὸν αὐτὴ ἦτις τοὺς ἔκλεψε, τοὺς ἐπλαστογράφησε τρῶσον ἐπιτυχῶς διὰ νὰ μὲ ταρασῆ ἐν μέσῃ θαλάσῃ; Διὰ τοῦ λογισμοῦ ἀφήρουν κατὰ μικρὸν τὰς πτυχὰς τοῦ κατηραμένου πέπλου καὶ ἀπεκάλυπτον ἀνὰ ἓν καὶ τὰ λοιπὰ χαρακτηριστικὰ τοῦ προσώπου τῆς. Ὅλα ἦσαν κλειμμένα, ὅλα πλαστογραφημένα! Αἱ παρειαὶ χνοώδεις καὶ εὐχροὶ ὡς ὄριμα ῥοδάκινα, τὰ χεῖλη λεπτὰ καὶ σφιγκτὰ πλήρη πείσματος καὶ χαριστάτης εἰρωνείας, καὶ ὡς διάδημα τῆς περικαλλοῦς ὄψεως ἡ κόμη μελίχρους καὶ ἐν ἀνωμαλίᾳ περιπελεγμένη, ἀκατάστατος ὡς ἡ κεφαλὴ, τὴν ὁποίαν ἐκόσμηι....

Ὁ βέης ἐξύπνησε καὶ ἠγέρθη ἐκ τῆς θέσεώς του τανυόμενος ἵνα ἀποδιώξῃ τὸν ὕπνον. Τὸν ἐπλησίασα.

— Ἐνυστάξατε, τῷ εἶπα.

— Ναί, ἀπεκρίνατο χασιμώμενος, καὶ ἅμα ἔχη κανεὶς τέτοια βάσανα μαζί του οὔτε νὰ κοιμηθῇ δὲν ἔμπορεῖ. Καὶ ἔδειξε πρὸς τὴν κόρην του.

Ὁ ταλαίπωρος ἐνόησε λοιπὸν νὰ περάσῃ τὴν νύκτα ἀγρυπνῶν πλησίον αὐτῆς; Ἄλλ' αὐτὸ ἦτο βασανιστήριον!

— Μὰ γιατί τάχα; ἐτόλμησα νὰ εἶπω, ἐνῶ

τὸ ἀτμόπλοιο ἔχει ἰδιαίτερον μέρος, γυναικωνίτην, ὅπου ἤμποροῦσε νὰ ἴαγῃ ἡ κόρη σας νὰ μὴ βασανίζεσθε σεῖς κ' ἐκείνη.

— Καὶ ποῦ τὸ ἤξερα ἐγὼ αὐτό; πρώτη φορά ταξιδεύω.

— Ἄπορεῖτε καὶ τώρα νὰ ἴπτε 'ς τὸν πλοίαρχον.

— Καὶ ποῦ εἶνε τὸς ὁ καπετάνιος;

— Ἐγὼ σὰς πηγαίνω.

— Καλὸ, εὐχαριστῶ! Μεχμέτ, αἴ, Μεχμέτ!

Ἀκούσας τὸ ὄνομα τοῦτο ἐπλησίασεν ὁ μεγαλύτερος τῶν υἱῶν του. Ὁ βέης ἀπέτεινε πρὸς αὐτὸν τουρκιστὶ τὸν λόγον διὰ φωνῆς αὐστηρᾶς καὶ ἀποτόμου. Ὁ δὲ παῖς σπεύσας ἐκαθέσθη πλησίον τῆς ἀδελφῆς.

Ὁ πλοίαρχος, τοῦ ὁποίου ἡ προβεβηκυῖα ἡλικία ἐνέπνευσεν ἐμπιστοσύνην εἰς τὸν Ἄλθωνάν, ἀπέδῆξατο προθυμῶς τὴν παράκλησιν καὶ ἀφοῦ συνωμίλησεν ἐπὶ μικρὸν ἀλθωνιστὶ μετὰ τοῦ βέη, ὠδήγησεν αὐτοπροσώπως αὐτὸν μετὰ τῆς κόρης εἰς τὸ δωμάτιον τῶν κυριῶν. Ὁ βέης κατέλιπεν ἐκεῖ τὴν μικρὰν Χανούμισσαν, ἔκλεισε καλῶς τὴν θύραν τοῦ δωματίου, καὶ ἀνελθὼν ἐπὶ τοῦ καταστρώματος, ἐξηπλώθη καὶ ἐκοιμήθη στρατιωτικώτατα περιτετυλιγμένος ἐντὸς τῆς δατυμᾶλλου κάπας αὐτοῦ.

Γ'.

Τὴν ἐπιούσαν ἐπλέομεν πρὸς τὰς ἀκτὰς τῆς Ἀκαρνανίας. Καὶ ὅμως παρὰ τὴν συνήθειάν μου ἀντὶ ν' ἀνέλθω ἀπὸ τῆς αὐγῆς εἰς τὸ κατάστρωμα, ἐνῶ ὁ ἥλιος πρὸ πολλοῦ εἶχεν ἀνατελεῖν, ἐκαθήμην ἐτι ἐν τῇ χαμηλῇ αἰθούσῃ ἀναμένων τὴν λύσιν τοῦ αἰνίγματος, ἀπὸ τοῦ ὁποίου μ' ἐχώριζε μόνον μία κλειστὴ θύρα.

Ὁ μικρότερος τουρκόπαῖς, Καλλὴλ ὀνομαζόμενος, εἶχε ταχθῆ ἤδη φύλαξ τῆς ἀδελφῆς. Αὐτὸς μόνος ἤνοιγε καὶ ἔκλειε τὴν θύραν, ἀνῆρχετο καὶ κατήρχετο μεταβιάζων παραγγελίας τοῦ πατρὸς ἢ ἐπιθυμίας τῆς κόρης, τίς οἶδεν! Ὁ πονηρὸς διήνοιγε μικρὸν τὴν θύραν, ὠλισθαίνειν ὡς ὄφει καὶ δὲν ἐλησμόνει οὔτε μίαν φορὰν νὰ τὴν κλείσῃ ἀσφαλῶς. Δις ἢ τρίς ἦλθε πρὸς τὸ μέρος, ἐν ᾧ ἐκαθήμην, μὲ προσέβλεψε περιεργῶς ὡς νὰ ἤθελε νὰ μὲ ἐρωτήσῃ τι, εἶτα ἐτράπη πάλιν εἰς φυγὴν. Ἐγὼ δ' ἐδίσταζον νὰ τῷ ἀποτείνω τὸν λόγον παραλόγως φοβούμενος μὴ ἀποκαλυφθῶσιν οἱ μυστικοὶ διαλογισμοί μου.

Ἐπὶ τέλους ὁ παῖς προσῆλθεν ἀποφασισμένος νὰ ὁμιλήσῃ:

— Δὸς μου ἓνα τσιγάρο! εἶπε προπετῶς.

Ἐμεδίασα ἀκουσίως.

— Τσιγάρο ἐσύ; καὶ πίνεις καπνὸ ἀπὸ τώρα;

— Ναῖσκι, ἀπήντησεν αὐθαδῶς καὶ ἔλαβεν αὐτοβούλως ἐν σιγάρον ἐκ τῆς ἀνοικτῆς σιγαρο-

θήκης μου χωρίς νά χάση καιρόν. Τὸ ἤναψε καὶ ἤρχισε νά καπνίζῃ τὸ δεκαετὲς παιδάριον ὡς πεπειραμένος καπνιστής. Ἐνῶ δ' ἔσκεπτόμην πῶς νά συνδέσω μετ' αὐτοῦ συνομιλίαν, ἐχάθη ἀπ' ἐμπρός μου.

Μετὰ μικρὸν κατῆλθε πάλιν ἐκ τοῦ καταστρώματος καὶ εἰσῆλθεν εἰς τὸ δωμάτιον τῆς ἀδελφῆς του. Δὲν ἤργησε νά ἐξέλθῃ καὶ νά διευθυνθῇ πρὸς ἐμέ:

— Θέλει κ' ἡ Ντουτσα τσιγάρο! καὶ ἤτοιμάζετο πάλιν ν' ἀρπάσῃ ἐκ τῆς σιγαροθήκης, ἀλλ' ἐγὼ προλαθὼν ἔκλεισα καὶ ἔθηκα αὐτὴν εἰς τὸ θηλάκιόν μου. Ἐξησφάλιζον οὕτω συνομιλίαν μετ' αὐτοῦ:

— Νὰ σοῦ πῶ, δὲν τᾶχωμε μαζὶ τὰ τσιγάρα. Παιὰ εἶνε πάλι αὐτὴ ἡ Ντουτσα ποῦ θέλει νά καπνίσῃ;

— Ἡ ἀδερφή μου ἐκεῖ μέσα.

— Ἀδελφή σου; Ψεύτη, ἔχεις ἀδελφὴ ἐσύ, ἢ τὸ λές γιὰ νά πάρῃς τὸ τσιγάρο;

— Δὲν λέω ψέμματα! ἀπήντησεν ὀργιζόμενος ὡς κυνάριον.

— Καὶ εἶνε νέα ἢ γρηῃ ἡ ἀδελφή σου;

— Κορίτσι... τὴν πᾶμε ἔς τὴν Πολι νά τὴν παντρέψωμε.

— Καλὰ λοιπόν, δός της τσιγάρα ἀφοῦ θέλει νά καπνίσῃ.

Τῷ ἔδωκα πέντ' ἔξ σιγάρα καὶ ἔσπευσε νά τὰ μεταβιβάσῃ. Ἐπανῆλθε κρατῶν ἐν ἀνά χεῖρας:

— Μοῦ εἶπε νά τῆς τᾶνάψῃς. Ἐξεπλήρωσα εὐχαρίστως τὴν νέαν αἰτήσιν τῆς Ὀθωμανίδος, γελῶν κατ' ἐμαυτὸν διὰ τὸ ὑψηλὸν ἀξίωμα εἰς τὸ ὁποῖον με ἀνεθιβάξεν. Ἀλλ' ἡ ἐκπληξίς μου ἐκορυφώθη ὅταν ὁ μικρὸς Χαλῆλ προσῆλθε καὶ τρίτον κρατῶν μικρὰν πίπαν ἐξ ἡλέκτρου κομψῶς ἐξεργασμένην:

— Μοῦ τᾶδωκε ἡ Ντουτσα νά σ' τὸ δώσω.

— Ἐμένα!

— Ναί! σ' τὸ χαρίζει, λέει.

Ἐξέτιμησα τὴν ὀθωμανικὴν μεγαλοδωρίαν. Εἰς ἀπόδοσιν ὀλίγων σιγάρων ἐλάβηνα χάρις αὐτῇ τόσον εὐμορφὸν χάρισμα, ὅπερ καθίστων ἔτι πολυτιμότερον αἱ περιστάσεις, ὑπὸ τὰς ὁποίας ἀπέκταν αὐτό. Ἀλλὰ συγχρόνως ἀνελογιζόμενη εἰς ὁποῖον κίνδυνον μ' ἐξέθετεν ἡ ἀποδοχὴ του. Ἄν ὁ μικρὸς πειρασμὸς τὸ ἔλεγεν εἰς τὸν πατέρα του; Ἠθέλησα νά τὸν δοκιμάσω:

— Ποῖον ἀγαπᾶς περὶ πολὺ, τὸν πατέρα σου ἢ τὴν μητέρα σου;

— Δὲν ἔχω μητέρα.

— Τὸν πατέρα σου ἢ τὴν Ντουτσα;

— Ὁ πατέρας μου εἶνε κακός, μὲ δέρνει ἡ Ντουτσα εἶνε καλὴ, μὲ φιλεῖ.

Ἡ ἀπάντησις αὐτῆ με καθυσύχασεν ἐν μέρει. Ἀλλ' ἐπὶ τέλους θὰ ἐχωριζόμεθα χωρὶς νά ἴδω τὴν μορφήν τῆς μικρᾶς Ὀθωμανίδος, μεθ' ἧς συνεδέομην ἤδη διὰ πραγματικῆς ἀναμνήσεως;

Ἀφοῦ ἡ Τύχη μ' ἐγκατέλειπεν, ἦλθεν εἰς βοήθειάν μου ἄλλη τις, γυνὴ καὶ αὐτὴ — δὲν τὴν μαντεύετε — ἡ Γεωγραφία. Καὶ ἰδοὺ πῶς:

Συνήθως ὅταν ταξιδεύω φέρω ἐν τῷ ὁδοπορικῷ μου σάκκῳ μικρὸν χάρτην τῆς Ἑλλάδος. Ὁ χάρτης μου αὐτὸς ἔκειτο ἐπὶ τῆς τραπέζης δεδιπλωμένος. Ἡ παιδικὴ περιέργεια ἔκαμε τὸν Χαλῆλ νά τείνῃ πρὸς αὐτὸν τὴν χεῖρα ὅταν δὲ τὸν ἐξεδιπλωσεν, ὅταν εἶδε τὰς ἀκαταλήπτους γραμμάς καὶ τὰ ποικίλα αὐτοῦ χρώματα θάμβος χαρᾶς ἐπεχύθη ἐπὶ τῆς μορφῆς του.

— Δικὴ σου εἶνε αὐτὴ ἡ ζωγραφία; ἠρώτησεν ἐκπληττόμενος διὰ τὸ μέγεθος τῆς εὐτυχίας μου ἐπὶ τῇ ἰδιοκτησίᾳ.

— Ναί, δική μου!

— Νὰ τὴν εἶχα ἐγώ...

— Σοῦ τὴν χαρίζω.

Τότε ἡ ὄψις του ἔλαβε τοιαύτην χροιάν ὡς νὰ ἐζωγραφήθησεν ἐπ' αὐτῆς ὅλα τὰ χρώματα τοῦ χάρτου. Δὲν εἶπεν οὔτε εὐχαριστῶ ἤρπασε τὸν χάρτην καὶ ἔσπευσε πρὸς τὴν ἀδελφὴν. Ἐκ τῆς βίας δ' αὐτοῦ εἰσπερχόμενος ἀφήκεν ὀρθάνοικτον τὴν θύραν. Ἐντὸς τοῦ πλαισίου αὐτῆς ἐζωγραφήθη τότε εἰκὼν ἀπαράμιλλος. Ἡ μικρὰ Χανούμισσα ἐκάθητο νωχελῶς ἐξηπλωμένη ἐπὶ ἀνακλίντρον. Εἶχεν ἀφαιρέσῃ τὸν πέπλον ἀπὸ τῆς μορφῆς καὶ ἀσκεπῆς οὕτως ἠκτινοβόλει κάλλος ὅλη καὶ ἀκμή. Αἶ, πόσον μᾶς πλανᾷ ἡ φαντασία καὶ μάλιστα ὅταν ἀδελφοῦται μετὰ τῆς ἀγάπης! Ἡ μορφή ἐκείνη, ἣν ἐπλαττον ἀντίγραφον ἄλλης περικαλλοῦς μορφῆς, ἦτο πρωτότυπον ὠραῖον καὶ ὅλως διάφορον. Δὲν ἦτο μελίχρους ἡ κόμη καὶ ἄτακτος, ἀλλὰ μέλαινα καὶ στιλπνὴ ὡς ἐκ μαύρης μετᾶξης καὶ κατέπιπτε πλουσία περὶ τὴν μορφήν καὶ τὸν τραχήλον, δὲν εἶχε παρεῖας ὡς ῥοδάκινα, ἀλλ' ἦσαν βεβαμμέναι εἰς τὸ γλυκύτερον μελαγχρινὸν χρῶμα τῆς Ἀνατολῆς, καὶ τὰ χεῖλη τῆς δὲν ἦσαν λεπτὰ καὶ συνεσφιγμένα, ἀλλὰ μᾶλλον παχέα καὶ ἐλαφρῶς προέχοντα: καὶ αὐτοὶ δὲ οἱ ὀφθαλμοὶ περικυκλούμενοι ὑπὸ τόσῳ διαφόρων χαρακτηριστικῶν δὲν ὠμοιάζον πλέον πρὸς τοὺς ὀφθαλμοὺς ἐκείνους...

Ἀνέμενον αὐγὴν καὶ εἶχον ἀπέναντί μου ἐσπέραν, ἀνέμενον φῶς καὶ ἔβλεπον σκιάν, προσεδόκων τὴν Χάριν καὶ ἠτένιζον τὴν Ἠδυπάθειαν. Διπλοῦν αἰσθητὰ θλίψεως ἄμα καὶ χαρᾶς μετεκατέλαβανεν. Ἐλυπούμην διότι διεψεύσθησεν αἱ προσδοκίαι μου καὶ ἡ φαντασία μου ἀπέμενε οὕτω χρεωκοπημένη, ἔχαιρον δ' ἀπ' ἐτέρου ὅτι ἡ προσφιλέης μορφή τῶν ὀνείρων μου ἐξησφαλίζετο εἰς τὴν τελείαν κατοχὴν ἐκείνης μόνης, εἰς ἣν ἀνήκει, καὶ ἐμεμφομένη ἐμαυτὸν διότι ἐτόλμησα νά πιστεύσω ἐπὶ τινὰ καιρὸν ὅτι ἡ φύσις ἐκδίδει ἀντίτυπα τῶν τελείων καὶ μοναδικῶν αὐτῆς πλάσμάτων.

Καὶ ἡ θύρα ἐκλείσθη καὶ ἡ εἰκὼν ἐσβέσθη..

Ὡς νὰ ἦτο δὲ πεπρωμένον τίποτε νὰ μὴ με συνδέσῃ πρὸς τὴν περικαλλῆ Ὀθωμανίδα, ἣτις ἐτάραξεν ἐπὶ μικρὸν τὴν ἡσυχίαν τοῦ ταξειδίου μου, καὶ αὐτὸ τὸ χάριεν δῶρόν της, ἐνῶ ἀπεβιβαζόμενη εἰς Πειραιᾶ, ὠλισθήσεν ἐκ τοῦ θυλακίου μου καὶ ἔπεσεν εἰς τὴν θάλασσαν.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΔΡΟΣΙΝΗΣ

ΕΠΑΚΟΛΟΥΘΑ ΣΤΙΓΜΙΑΙΑΣ ΟΡΓΗΣ

διήγημα

Συνέχεια ἴδε προηγουμ. φύλλον.

Ὁ εἰσαγγελεύς ἐζήτησε τὰς ἀπαιτούμενας ἐξηγήσεις. Ὁ κύριος καὶ ἡ κυρία Σαμπιών ἦσαν πλούσιοι κτηματῆται, ἡ δὲ Λεονώρα μονογενῆς αὐτῶν θυγάτηρ. Εἶχον σχετισθῆ μετὰ τοῦ Γουσταύου Ἐσκουδιῆ ἐν τῇ ἐξοχῇ εἰς τὴν οἰκίαν ἀξιότιμων φίλων. Καὶ ὁ Γουσταῦος κατήγετο ἐκ καλῆς οικογενείας, ἣτις εἶχε μὲν περιουσίαν ἄλλ' ἀπώλεσεν αὐτήν. Οὐδὲν δυσάρεστον ἐγνώριζον περὶ αὐτοῦ ἢ μόνον ὅτι ἔστειρετο χρημάτων καὶ θέσεως. Δὲν ἐθεώρησαν καλὸν νὰ ἐνθαρρύνωσι τὰς πρὸς τὴν δεσποινίδα Σαμπιών φιλοφρονήσεις αὐτοῦ, ἀλλ' ἡ νεανίς ἠράσθη ἐμμανῶς τοῦ ὄραίου ἐκείνου νέου. Οἱ γονεῖς εἶχον ἀρνηθῆ νὰ συγκατατεθῶσιν εἰς τὸν γάμον, ἀλλ' ἡ νέα ἐδήλωσεν ὅτι οὐδέποτε θὰ ἐλάμβανεν ἄλλον σύζυγον. Ἐπέμμενον ἐκατέρωθεν, ὅταν δὲ ἡ δεσποινὶς Σαμπιών, κατὰ τὴν ἐνηλικιότητα αὐτῆς, ἠθέλησε νὰ πράξῃ κατὰ τὸ δοκοῦν, ἐγνωστοποίησε μετὰ σεβασμοῦ πρὸς τοὺς γονεῖς αὐτῆς τὴν ἀπόφασίν της. Δυστυχῶς ἡ Λεονώρα, γενομένη ἐνήλιξ, ἠδύνατο νὰ διαθέσῃ ἐλευθέρως περιουσίαν κληροδοτηθεῖσαν αὐτῇ ὑπὸ τῆς θείας της, ὁ δὲ νέος ἐγνώριζε βεβαίως τούτο. Ὁ γάμος ἐγένετο, παρὰ τὴν ῥητὴν ἀρνήσιν τῶν γονέων, ἐκτοτε δὲ πᾶσα μεταξὺ αὐτῶν σχέσις διεκόπη.

Ἐγνώριζον ἐκ τῶν ὑπηρετῶν καὶ τῶν παιδικῶν φίλων τῆς Λεονώρας, οἵτινες ἐξηκολούθουν βλέποντες αὐτήν, ὅτι ὁ οικογενειακὸς βίος ἦτο παραχῶδης, καὶ ὅτι συνέβαινον συχνὰ σκηναὶ δυσάρεστοι μεταξὺ τῶν δύο συζύγων. Ἡ σιωπὴ τοῦ κυρίου Ἐσκουδιῆ ἐπέτρεπε νὰ ὑποθῆσῃ τις τὰ πάντα· διότι δὲν εἶχε κανὲν συμφέρον νὰ παρασιωπᾷ τὰ ἐλαττώματα τῆς συζύγου αὐτοῦ, ἂν εἶχε τοιαῦτα, ἢ ν' ἀποκρύψῃ τοὺς λόγους τῆς ἀπουσίας αὐτῆς, ἂν τοὺς ἐγνώριζεν. Ἀναμφιβόλως, δὲν ἠδύνατό τις νὰ προσάψῃ δολοφονίαν εἰς ἄνθρωπον, ἀπὸ τοῦ ὁποίου ἀπεμάκρυνον τοιαύτην ὑπόνοιαν ἡ ἀνατροπὴ καὶ ἡ κοινωνικὴ αὐτοῦ θέσις. Πιθανὸν ὅμως ὁ κρυφίνους οὗτος ἄνθρωπος νὰ παρεφάρθη ἐκ στιγμιαίας ὀργῆς, τοῦ δὲ κακουργήματος διαπραχθέντος νὰ ἐφήρμοσεν ὅλα τὰ

μέσα πνεύματος καλλιεργημένου ὅπως ἐξαλείψῃ τὰ ἴχνη του.

Ὁ εἰσαγγελεύς ἐδυσκολεύετο νὰ πιστεύσῃ ὅτι ἀνὴρ, οἷος ὁ κ. Ἐσκουδιῆ, διέπραξεν ἐγκλημα τόσον φοβερόν. Ἐγνώριζεν ἄλλως, πόσον δύσκολος εἶνε ἡ ἐξαφάνισις ἐνὸς πτώματος. Ἄν ὁ σύζυγος ἐπανήρχετο ἐκ ταξειδίου ἄνευ τῆς γυναικὸς του, θὰ ἠδύνατό τις νὰ πιστεύσῃ, ὅτι τὴν εἶχε ῥίψῃ εἰς κρημνόν, τὴν ἐπνίξεν ἐντὸς ποταμοῦ ἢ ἐστραγγάλισεν αὐτὴν ἐντὸς δάσους. Ἄλλ' εἶχεν ἐξέλθει τῆς οἰκίας αὐτοῦ κατὰ τὴν ἐβδόμην ὥραν καὶ ἐπανῆλθε τὴν τρίτην μετὰ τὸ μεσονύκτιον. Βεβαίως κατὰ τὴν ὁγδόην ὥραν δὲν ἠδύνατο νὰ εὕρῃ τὸν ἀπαιτούμενον καιρὸν πρὸς ἐκτέλεσιν τοῦ κακουργήματος. Μόνον ἦτο νόμιμον ν' ἀπαιτήσωσι παρ' αὐτοῦ ἐξηγήσεις περὶ τῆς χρήσεως τοῦ καιροῦ αὐτοῦ καὶ περὶ τῶν αἰτίων, εἰς τὰ ὁποῖα αὐτὸς οὗτος θ' ἀπέδιδε τὴν ἐξαφάνισιν τῆς κυρίας.

Ὁ Γουσταῦος Ἐσκουδιῆ προσεκληθῆ τὴν ἐπιούσαν νὰ μεταβῆ εἰς τὸ γραφεῖον τοῦ εἰσαγγελεύς δι' ὑπόθεσιν ἀφορῶσαν αὐτόν. Ὁ εἰσαγγελεύς, βλέπων αὐτὸν εἰσερχόμενον, ἐξεπλάγη ἐκ τῆς ἐκφράσεως ἰσχυρᾶς θελήσεως, τῆς ἀπεικονιζομένης ἐπὶ τοῦ προσώπου αὐτοῦ, ἐφ' οὗ ἀνεγίνωσκέ τις ψυχρὰν ἀποφασιστικότητα καὶ μεγάλην ἀταραξίαν. Ὁ Γουσταῦος Ἐσκουδιῆ ἐκάθισε χωρὶς οὐδὲν νὰ εἴπῃ, παρατηρῶν προσεκτικῶς τὸν εἰσαγγελέα. Οἱ δύο ἄνδρες παρετήρουν ἀλλήλους πρὶν ἢ συγκρουθῶσιν. Ὁ εἰσαγγελεύς περιέμεινε πρὸς στιγμὴν, ἐλπίζων ὅτι ὁ ἀπέναντι αὐτοῦ θὰ προεδίδεν ἐκ τῶν πρώτων αὐτοῦ λόγων οἰονδήποτε αἴσθημα· ἀλλ' ἐπειδὴ ἡ σιωπὴ παρετείνετο, ἠναγκάσθη ν' ἀρχίσῃ ὁ ἴδιος τὴν συνδιάλεξιν.

— Σὰς προσεκάλεσα, κύριε, διὰ νὰ ζητήσω παρ' ὑμῶν ἐξηγήσεις περὶ τῆς ἐξαφανίσεως τῆς κυρίας Ἐσκουδιῆ. Σὰς προειδοποιῶ ὅτι ἐπελήφθην τῆς ὑποθέσεως κατ' αἴτησιν τῆς οικογενείας τῆς συζύγου σας, καὶ ἐλπίζω ὅτι δὲν θὰ τηρήσῃτε ἀπέναντί μου τὴν στάσιν, τὴν ὁποῖαν ἐτηρήσατε ὅτε ἐπισκέφθη ὑμᾶς ὁ ὑπαστυνόμος. Αἱ περιστάσεις αἰ συνοδεύεσθαι τὴν ἐξαφάνισιν ταύτην εἶνε ἀρκούντως σοβαραί, ἡ δὲ δικαιοσύνη καθήκον αὐτῆς ἐθεώρησε νὰ ζητήσῃ παρ' ὑμῶν ἐξηγήσεις.

— Ὅθ εἶπω καὶ πρὸς ὑμᾶς, κύριε εἰσαγγελεῦ, ὅ,τι ἤδη ἀπήνησα πρὸς τοὺς ἐρωτήσαντάς με περὶ τούτου ἀγνοῶ ποῦ εὕρισκεται ἡ κυρία Ἐσκουδιῆ.

— Κατὰ ποίας περιστάσεις ἀνεχώρησεν ἐκ τῆς οἰκίας σας;

— Τούτο δὲν ἀφορᾷ ὑμᾶς.

— Πῶς, κύριε! ἀνέκραξεν ὁ εἰσαγγελεύς θορυβηθεὶς. Λησμονεῖτε ὅτι ὁμιλεῖτε πρὸς τὸν ἀντιπρόσωπον τῆς δικαιοσύνης; εἶμαι εἰς θέσιν νὰ σᾶς κάμω νὰ τὸ ἐνθυμηθῆτε.